

Τεράστιο κοινωνικό κόστος

ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ 01.04.2012

Ορισμένοι οικονομολόγοι παροτρύνουν την Ελλάδα να ακολουθήσει το παράδειγμα της Αργεντινής και να επιστρέψει σε μία υποτιμημένη δραχμή για να ανακάμψει ταχύτερα η οικονομία της. Όμως, το κόστος μιας τέτοιας επιλογής είναι ασύγκριτα υψηλότερο από οποιοδήποτε όφελος μπορεί να προκύψει. Υπάρχουν τρεις σημαντικές διαφορές μεταξύ της Ελλάδας σήμερα και της Αργεντινής πριν από μία δεκαετία: 1. Η Αργεντινή είχε δικό της νόμισμα, το πέσο, ενώ η Ελλάδα δεν έχει πλέον τη δραχμή. 2. Η Ελλάδα είναι μέρος της Ευρωζώνης και έχει πρόσβαση σε χρηματοδότηση από τις χώρες-μέλη και από την ΕΚΤ, και 3. Η Αργεντινή εξάγει πρώτες ύλες, οι τιμές των οποίων είχαν εκρηκτική άνοδο την περασμένη δεκαετία, ενώ η Ελλάδα όχι. Ας αναλύσουμε τις συνέπειες αυτών των διαφορών.

1. Διαδικαστικά, η επιστροφή στη δραχμή είναι πολύ δύσκολη, αν όχι ανέφικτη. Αντίθετα με την Αργεντινή, που απλώς μετέτρεψε όλα τα συμβόλαια (δάνεια, μισθούς, ενοίκια κ.λπ.) σε πέσο, η Ελλάδα πρέπει επιπλέον να τυπώσει δραχμές, να ξαναπρογραμματίσει όλους τους υπολογιστές (μισθοδοσία, τράπεζες) και να μετατρέψει αντίστοιχα το σύστημα πληρωμών, καθώς και όλα τα ΑΤΜ κ.λπ. σε δραχμές. Είναι αδύνατον αυτή η διαδικασία να ολοκληρωθεί χωρίς να το πάρει είδηση κανείς. Θα πρέπει κυριολεκτικά να κλείσει το τραπεζικό σύστημα για μήνες, να επιβληθούν δηλαδή έλεγχοι συναλλάγματος και περιορισμοί στις αναλήψεις για να αποτραπεί η φυγή κεφαλαίων στο εξωτερικό. Στο διάστημα αυτό (αλλά και στη συνέχεια) είναι απίθανο η Ελλάδα να προσελκύσει επενδύσεις από το εξωτερικό.

2. Στην Αργεντινή, οι αναλήψεις καταθέσεων από το τραπεζικό σύστημα ξεκίνησαν περίπου ένα χρόνο πριν από την υποτίμηση, με αποτέλεσμα να επιβληθούν περιορισμοί στις αναλήψεις, που μείωσαν τη ρευστότητα της οικονομίας και επέτειναν την κρίση. Αντίθετα από την Αργεντινή, ενώ και οι ελληνικές τράπεζες έχουν χάσει το ένα τρίτο των καταθέσεων τους από την αρχή την κρίσης, η παροχή ρευστότητας από την ΕΚΤ διατήρησε το σύστημα πληρωμών ανέπαφο.

3. Όπως γράφει ο πρώην υπουργός Οικονομικών της Αργεντινής Domingo Cavallo: «Οι εξαγωγές της Αργεντινής δεν αυξήθηκαν μετά την υποτίμηση. Αντιθέτως, μειώθηκαν από 26,6 δισ. δολάρια το 2001 σε 25,6 δισ. το 2002. Ο όγκος των εξαγωγών αυξήθηκε την περίοδο 2003-2010 με τους ίδιους ρυθμούς που αυξανόταν την περίοδο 1991-1998, όταν το πέσο ήταν σε κλειδωμένη ισοτιμία με το δολάριο. Η αύξηση των εξαγωγών από το 2003 και μετά δεν προήλθε από την ανάκτηση της ανταγωνιστικότητας, αλλά από την εντυπωσιακή αύξηση των τιμών των εξαγόμενων προϊόντων. (...) Η υποτίμηση, αντιθέτως, οδήγησε σε ραγδαία αύξηση του πληθωρισμού, στο 42% το 2002» («Κ», 9/10/11 «Η Ελλάδα θα πρέπει να κάνει αναδιάρθρωση μέσα στο πλαίσιο του ευρώ»).

Στην Αργεντινή η υποτίμηση είχε μεγάλο κοινωνικό κόστος: δεκάδες άνθρωποι σκοτώθηκαν στις αναταραχές, ενώ οι αποταμιεύσεις έχασαν τα τρία τέταρτα της αξίας τους. Ακολούθησε πολιτική αστάθεια, αύξηση της φτώχειας και της ανεργίας,

και αλλαγή της οικονομικής πολιτικής προς τον λαϊκισμό και την κακοδιαχείριση. Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική δημιούργησε χρόνιο πρόβλημα πληθωρισμού, που τρέχει με ρυθμούς της τάξης του 25% σήμερα. Η στάση πληρωμών και η αναδιάρθρωση χρέους που ακολούθησε έγινε με τρόπο μη αποδεκτό από τους πιστωτές, με αποτέλεσμα η Αργεντινή να μην έχει ακόμη επανακτήσει την πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές. Οι έλεγχοι τιμών που επιβλήθηκαν είχαν αποτέλεσμα να μη γίνουν επενδύσεις στους κρίσιμους τομείς της ενέργειας και των μεταφορών, δημιουργώντας ελλείψεις.

Οι θυσίες που απαιτούνται για να εφαρμοστούν οι διαρθρωτικές αλλαγές που προβλέπει το Μνημόνιο για να γίνει η ελληνική οικονομία ανταγωνιστική είναι πολύ μικρότερες από αυτές που συνεπάγεται η επιστροφή στη δραχμή. Αν η Ελλάδα αποχωρήσει από την Ευρωζώνη, η αναπόφευκτη προσαρμογή σε χαμηλότερο επίπεδο κατανάλωσης θα γίνει μέσω πληθωρισμού, που θα πλήξει δυσανάλογα τις χαμηλές εισοδηματικές τάξεις που δεν έχουν καταθέσεις στο εξωτερικό ή άλλα περιουσιακά στοιχεία σε ισχυρά νομίσματα. Η επιμονή μιας μερίδας της Αριστεράς για επιστροφή στη δραχμή είναι ανεξήγητη, καθώς θα βλάψει κυρίως αυτούς για τους οποίους υποτίθεται ότι μάχεται. Βραχυπρόθεσμα, η απώλεια χρηματοδότησης από Ε.Ε./ΔΝΤ θα οδηγήσει σε ελλείψεις βασικών ειδών, όπως εισαγόμενο πετρέλαιο, φάρμακα και τρόφιμα. Μακροπρόθεσμα, το μόνο που θα επιτευχθεί είναι η συνέχιση της πολιτικής «λεφτά υπάρχουν», συντηρώντας έτσι την παρασιτική οικονομία των ΔΕΚΟ και των κρατικοδίαιτων ΜΜΕ που τρέφονται από το κομματικό κράτος, χωρίς μόνιμη βελτίωση στην ανταγωνιστικότητα.

* Η κ. Μιράντα Ξαφά είναι σύμβουλος επενδύσεων στην EF Consulting και πρώην στέλεχος του ΔΝΤ.